

Αρχιτεκτονικής σημάδια και διδάγματα

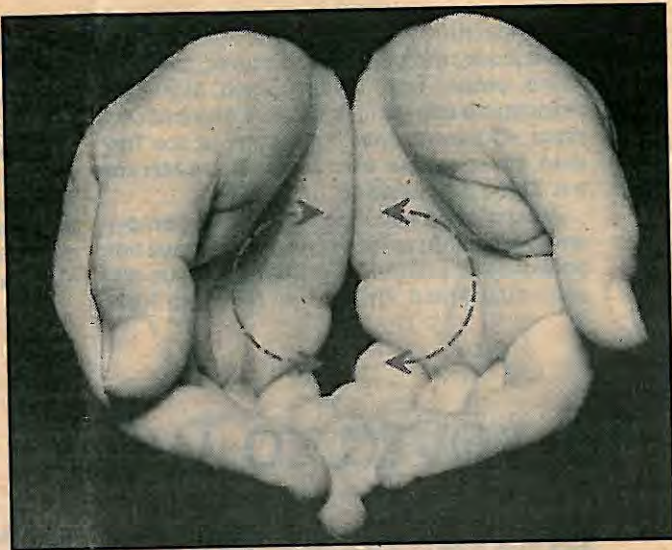
Φ6
 Ένα βιβλίο του αρχιτέκτονα
 Τάσου Μπίρη, Εκδότης
 το Μορφωτικό Ίδρυμα
 Εθνικής Τράπεζας

Ενα βιβλίο για την Αρχιτεκτονική, που αξιολογεί σκόρπιες σκέψεις και προσωπικές σημειώσεις που φτάνουν μέσα από τα βιώματα, οργανωμένο σε κεφάλαια τα οποία τελικά μιλούν για την αρχιτεκτονική σύνθεση.

Ο **Τάσος Μπίρης**, ως δάσκαλος της Αρχιτεκτονικής, χειραγωγεί τη σκέψη του μέσα από το λόγο που ο ίδιος έχει επιλέξει για να μιλά για την Αρχιτεκτονική και ενδίδει στον καλλιτέχνη μέσα από την επιλογή φωτογραφιών που εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς ότι έχει σκηνοθετήσει ο ίδιος.

Από αυτή την άποψη, το βιβλίο είναι ξεκάθαρα έτοιμο να υπερασπιστεί το δισυπόστατο του -αρχιτέκτονα, ενισχύοντας το ερωτηματικό που πλανάται. Ανθρώπος που δουλεύει με το εκατοστόμετρο και εμπλέκεται στη διαδικασία των δημόσιων διαγωνισμών και των έργων που έχουν μέσα τους τον παράγοντα γραφειοκρατία ή καλλιτέχνη που αφήνεται να δουλέψει ανάμεσα στη γνώση των ανθρώπινων και το ένστικτο;

Τα κεφάλαια του βιβλίου: Ο δημόσιος χαρακτήρας της αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης, Η βασική συνθετική δομή, Ο βιολογικός τρόπος ανάπτυξης της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, Ο προσανατολισμός σε μια φυσιοσκοπική διδασκαλία της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, Ο δάσκαλος στις αρχιτεκτονικές συνθέσεις, Η εναισθητική αντίληψη της αρχιτεκτονικής ως προϋπόθεση για την κριτική ανάλυση και διδασκαλία. Κι ακόμα:

Φωτογραφία από το βιβλίο του αρχιτέκτονα Τάσου Μπίρη

αποκτά πραγματική – δηλαδή υλική – υπόσταση, η επιθυμία και η δύναμη την οποία απεικονίζουν συμβολικά ή αγκαλιά, ο αγκώνας, η γροθιά, περνούν μέσα στην ύλη και της δίνουν σχήμα και μορφή.

Από κει πια εκπέμπουν διαρκώς το φωτεινό αναγνωριστικό τους σήμα. Διαγράφεται βαθιά μέσα στο σώμα του αρχιτεκτονήματος, όπως το πυρακτωμένο νήμα ενός λαμπτήρα. Ένα "Π", ένα "Γ", μια ισχυρή κηλίδα.

»Είναι το απολύτως ειδικό ίχνος της συνθετικής του δομής· βασικό στοιχείο της κεντρικής του ιδέας και προάγγελος του σχήματος και της μορφής του. Είναι ο πρώτος και κύριος συνθετικός κανόνας, που σφραγίζει την ταυτότητά του, από τη στιγμή της γέννησης, μέχρι και το θάνατό του· ακόμα και μετά από αυτόν.

»Το περπάτημα με το νου στα σημάδια αυτού του ίχνους οδήγησε σε σκέψεις πολύ γενικότερες για την Αρχιτεκτονική και τη διδασκαλία της».

Οι σκέψεις αυτές γίνονται καθαρές με το παιχνίδι-πέρασμα από το ρεαλισμό στο νατουραλισμό, στο ίχνος και τις έννοιες, στο σώμα ή τη σπονδυλική στήλη ενός πλεγμένου, στο φυσικό τοπίο και τη λαϊκή αρχιτεκτονική (εδώ βρίσκουμε τη διδασκαλία του Αρη Κωνσταντινίδη) και κυρίως στη φωλιά και τις διαφορετικές εκδοχές της, που δημιουργούν τα χέρια. Μια απλή, η απλούστερη ίσως εκδοχή εκείνου που αναζητεί ο άνθρωπος να τον «στεγάσει» από τότε που εγκατέλειψε βίαια το κέλυφος του σώματος της μάνας.

Το βιβλίο του Τάσου Μπίρη, αποκαλύπτοντας τον προσωπικό διχασμό, νομίζω ότι διαπερνά την Αρχιτεκτονική ξεπερνώντας τη, για να προσεγγίσει το πολύ ουσιαστικό σκέπαστρο των βαθύτερων επιθυμιών.

Μια πειραματική πρόταση για ασκήσεις ανάλυσης και διερεύνησης του χώρου, με βάση τα κύρια δομικά στοιχεία συγκρότησής του. Ένα μεταβαλλόμενο μοντέλο-εργαλείο συνθετικών εφαρμογών. Τέλος, Η μοναχικότητα και η ανασφάλεια του σύγχρονου αρχιτέκτονα, Το ατελές της αρχιτεκτονικής διδασκαλίας.

Ανάμεσα σε όλα αυτά, όσα τουλάχιστον διάβασα από το βιβλίο, φράσεις της τέχνης, παραδείγματα από τον Μπράκ ή τον Σεζάν ματιά καθαρά εικαστική στην επιλογή των φωτογραφιών που ερμηνεύουν τη φόρμα του ιδεατού πολλές φορές αρχιτεκτονικού έργου, μια και καλά ξέρουμε πως η Αρχιτεκτονική δεν είναι μόνο φόρμα.

Ο ίδιος ο Τάσος Μπίρης γράφει: «Πιστεύω ότι η Αρχιτεκτονική είναι ζωντανή δημιουργία. Γι' αυτό έχω την τάση να βυθίζομαι για κάποιο χρονικό διάστημα μέσα

στο αρχιτεκτόνημα που μελετώ. Χρειάζομαι να νιώσω για λίγο σαν να είμαι εγώ ο ίδιος το κτίριο. Να κοιτάξω το δικό του βλέμμα, να σταθώ στο χώρο όπως αυτό. Περισσότερο από όλα, χρειάζομαι να αισθανθώ τις δυνάμεις που το διατρέχουν και το διακατέχουν.

»Γιατί συμβαίνει με το κτίριο ό,τι συμβαίνει και με τον άνθρωπο. Το βαθύτερο "Είναι" του συνίσταται κυρίως, όχι στη μορφή του, αλλά στις δυνάμεις που κρύβει μέσα του: στην επιθυμία και τη βούλησή του.

»Για παράδειγμα, ένα αρχιτεκτόνημα μπορεί να θέλει να είναι μια "αγκαλιά" ή ένας "αγκώνας" ή μια "γροθιά", για να ικανοποιήσει την αιτία της ύπαρξής του. Αντίστοιχα, κάθε μια από τις χειρονομίες αυτές εκφράζει και μια συγκεκριμένη κεντρική ιδέα για το αρχιτεκτόνημα.

»Καθώς η ιδέα αρχίζει σταδιακά να